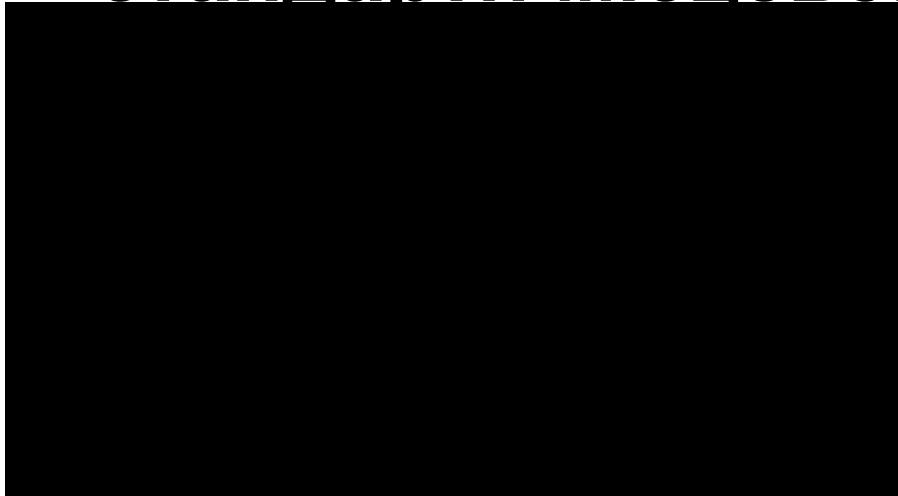

European Standards of Local Self-Government and EU Regional Policy/ Європейські стандарти місцевого самоврядування та

Європейський
освітній проект
Модуль Жан Моне-
2019/2022

Тема № 3.

Європейські стандарти місцевого самоврядування

**Лектор: кандидат юридичних наук, доцент
Аліна Червяцова**

ЄВРОПЕЙСЬКА ХАРТІЯ
місцевого самоврядування

м. Страсбург, 15 жовтня 1985 року

Дата підписання:	15.10.1985
Дата підписання від імені України:	06.11.1996
Дата ратифікації:	15.07.1997
Дата набрання чинності для України:	01.01.1998
Документ Ради Європи	

Рада Європи

Рада Європи (англ. Council of Europe, фр. Conseil de l'Europe) — міжнародна регіональна організація.

Членство відкрите для всіх європейських держав, які визнають принцип верховенства права і гарантують основні права і свободи.

47 держав-членів; Статут Ради Європи

Забезпечує співробітництво з важливих питань, у тому числі з питань забезпечення місцевої демократії та місцевого самоврядування

Конгрес місцевих і регіональних влад Ради Європи

Консультативний орган (1994)

Дві палати - Палата місцевих влад та Палата регіонів (324 члена у кожній + заступники)

Усі члени - обрані представники більш ніж 200 тисяч місцевих та регіональних органів влад сорока семи держав – членів Ради Європи.

Консультує ПАРЄ та Раду Міністрів РЄ з питань місцевого самоврядування

Забезпечує співробітництво держав-членів у сфері МС

Функції Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи

зміцнення та захист інтересів місцевих і регіональних влад

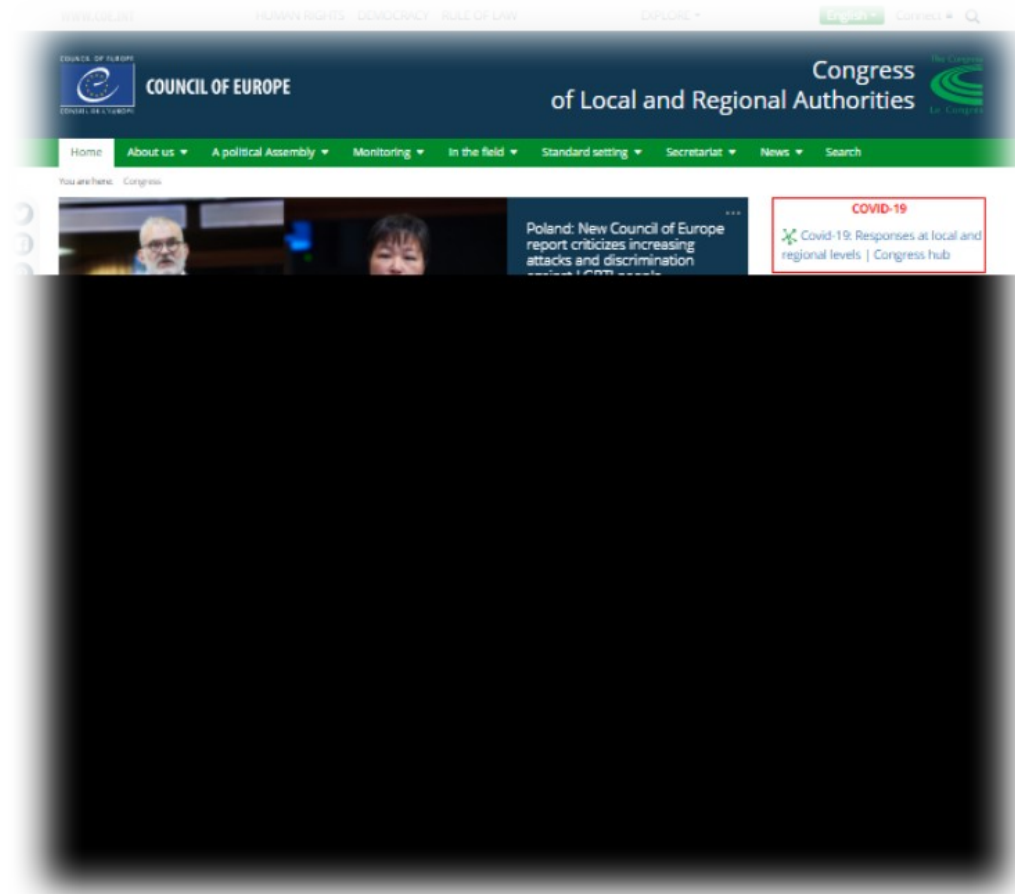
забезпечення їх участі у процесах європейської інтеграції

моніторинг дотримання державами-членами РЄ положень Європейської хартії місцевого самоврядування

спостереження за місцевими та регіональними виборами у державах-членах РЄ

Конгрес місцевих і регіональних влад Ради Європи

<https://www.coe.int/en/web/congress>

Структура Хартії

18 статей

3 частини

Частина I (ст.2-11) принципи місцевого самоврядування

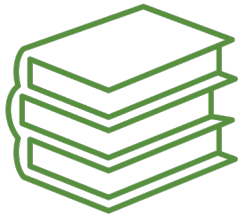
Частина II інші положення

Частина III ратифікація, набуття чинності, територіальна дія, припинення чинності (денонсація)

ПРЕАМБУЛА

Право громадян на участь в управлінні державними справами - один з демократичних принципів, які поділяються всіма державами - членами РЄ

Місцеве самоврядування є однією з головних підвалин будь-якого демократичного режиму

Місцеве самоврядування - внесок у розбудову Європи на принципах демократії і децентралізації влади

Поняття місцевого самоврядування

МС

• право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ, під власну відповідальність, в інтересах місцевого населення (Ст.3 Хартії)

Місцеве самоврядування та демократія

право на участь в управлінні державними справами має здійснюватися в першу чергу на місцевому рівні

МС забезпечує ефективне і близьке до громадянина управління

органи МС, створені на демократичній основі повинні мати широкі повноваження та автономію, а також ресурси, необхідні для їх реалізації

Поняття принципів МС

керівні ідеї, положення, що відображають закономірності формування, функціонування і розвитку органів публічної влади, на яких ґрунтується їх організація та діяльність з метою найбільш оптимального і ефективного виконання їх функцій та завдань

Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підручник / за ред. С. Г. Серьогіної. — 2-ге вид. переробл. та доповн. — Х. : Право, 2011. — 360 с; с. 46)

Принципи МС

Загальні – стосуються усіх органів публічної влади

Галузеві (спеціальні) – поширюються на органи МС

Загальні принципи

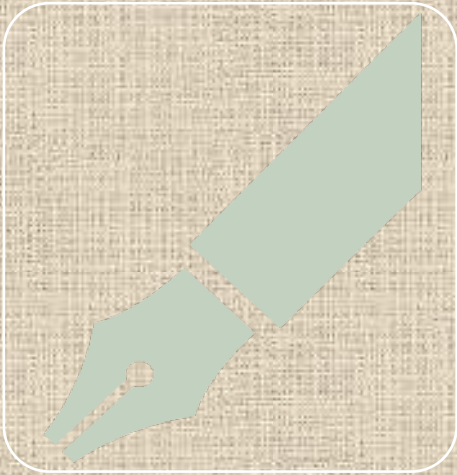
принцип законності, гласності

принцип демократії

**принцип верховенства права, поваги прав людини,
тощо**

Принцип гарантованості МС

Принцип МС визнається в національному законодавстві та, у міру можливості, в конституції (Ст.2 Хартії)

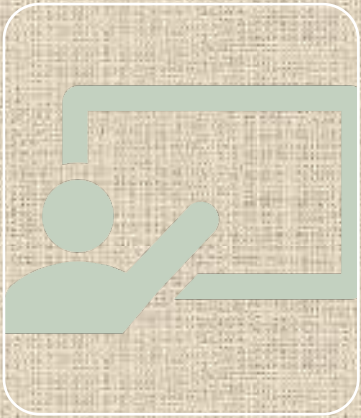
Принцип виборності

МС здійснюється радами або зборами, члени яких вільно обираються таємним голосуванням на основі прямого, рівного, загального виборчого права (Ст.3 Хартії)

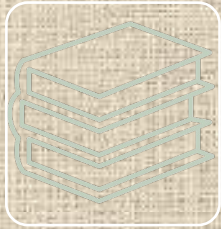
Принцип визначеності компетенції

**Функції та повноваження МС
визначаються конституцією або законом
(ст.4 Хартії)**

Принцип самостійності/автономності

Органи МС в межах закону мають повне право вільно вирішувати будь-яке питання, яке не вилучене зі сфери їхньої компетенції і вирішення якого не доручене жодному іншому органу

Повноваження органів МС мають бути повними і виключними. Вони не можуть скасовуватися чи обмежуватися іншим, центральним або регіональним органом, якщо це не передбачене законом (Ст.4 Хартії)

Принцип автономії адміністративної структури

Принцип ефективності та економії

Наділяючи тими чи іншими повноваженнями інший орган, необхідно враховувати обсяг і характер завдання, а також вимоги досягнення ефективності та економії (ст.4 Хартії)

Принцип урахування позиції органів МС

У процесі планування і прийняття рішень щодо всіх питань, які безпосередньо стосуються органів МС, з останніми мають проводитися консультації, у міру можливості своєчасно і належним чином (ст.4 Хартії)

Принцип охорони територіальних кордонів органів МС

Зміни територіальних кордонів органів МС не можуть здійснюватися без попереднього з'ясування думки відповідних місцевих громад, можливо, шляхом проведення референдуму, якщо це дозволяється законом (ст.5 Хартії)

Принцип професійності

Умови служби найманих працівників органів МС повинні дозволяти добір висококваліфікованого персоналу з урахуванням особистих якостей та компетентності; для цього забезпечуються належні можливості професійної підготовки, винагороди та просування по службі (ст.6 Хартії)

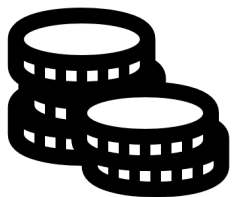

Принцип обмеження здійснення нагляду за діяльністю органів МС

Принцип фінансового забезпечення та автономії

Органи МС мають право в рамках національної економічної політики на власні адекватні фінансові ресурси, якими вони можуть вільно розпоряджатися в межах своїх повноважень

Обсяг фінансових ресурсів органів МС має відповідати повноваженням, передбаченим конституцією або законом

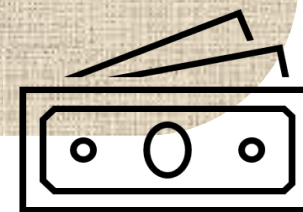
Принаймні частина фінансових ресурсів органів МС формується за рахунок місцевих податків та зборів, розмір яких вони мають повноваження встановлювати в межах закону (ст.9 Хартії)

Принцип дотацій

Захист більш слабких у фінансовому відношенні органів МС передбачає запровадження процедур бюджетного вирівнювання.

Такі процедури або заходи не повинні звужувати свободу дій органів МС в межах власної відповідальності.

Надання дотацій не скасовує основоположну свободу органів місцевого самоврядування проводити свою політику в межах власної компетенції (ст.9 Хартії)

Принцип свободи асоціацій

Органи МС мають право, здійснюючи свої повноваження, співробітничати та в межах закону створювати консорціуми з іншими органами МС для виконання завдань, що становлять спільний інтерес

Право органів МС бути членом асоціації (міжнародної асоціації) органів МС визнається кожною державою

Принцип правового захисту МС

Органи МС мають право використовувати засоби правового захисту для забезпечення вільного здійснення своїх повноважень і поважання принципів МС, які утілені в конституції чи національному законодавстві (ст.11 Хартії)

Особливості ратифікації Хартії

Стаття 12 Зобов'язання

Кожна Сторона зобов'язується вважати для себе обов'язковими принаймні **двадцять пунктів частини I цієї Хартії**, з яких принаймні десять пунктів мають належати до пунктів, які наведені нижче:

стаття 2;	пункти 1 і 2 статті 3;	пункти 1, 2 і 4 статті 4;
стаття 5;	пункт 1 статті 7;	пункт 2 статті 8;
п.п.1, 2 і 3 статті 9;	пункт 1 статті 10;	стаття 11

